

20.03.2026

VIITE: LAUSUNTOPYYNTÖ, HE 182/2025 VP, HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI POLIISILAIN MUUTTAMISESTA JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi poliisilain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Apteekkariliitto keskittyy tässä lausunnossaan lain soveltamiseen apteekkitoiminnassa. Esitys on tulkinnanvarainen sen osalta, koskettaako poliisin tiedonsaantioikeus apteekkia.

Esityksessä ehdotetaan poliisille uutta tiedonsaantioikeutta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajalta tietoihin, jotka koskevat henkilön läsnäoloa palvelunantajan toimitiloissa tietyssä aikana sekä läsnäolleen henkilön henkilöllisyyttä laissa tarkemmin määritellyissä tilanteissa. Apteekkitoiminnan näkökulmasta on keskeistä, että sääntelyn soveltamisala ja apteekkien asema siinä täsmennetään selkeästi.

Henkilön terveyteen liittyvät tiedot ovat määritelty salassa pidettäviksi ja salassapidon rikkomukset ovat sanktioitu lainsäädännöllä.

Apteekkien osalta on olennaista, että tilanteet, joissa apteekilla ja sen henkilöstöllä tulisi velvollisuus luovuttaa tietoja asiakkaistaan tai toimitiloissa olevan tai siellä olleen henkilön läsnäolosta tai henkilöllisyydestä, ovat yksiselitteisesti määriteltyjä.

Esityksen osalta epäselväksi jää ja kysymme, onko esityksen tarkoituksena rinnastaa apteekit sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajiksi tässä yhteydessä? Apteekit ovat lääkelain mukaisesti lääkehuollon toimijoita. Samalla apteekit käsittelevät asiakastietolain näkökulmasta myös potilastietoja, ja apteekkien toimintaan kohdistuu laaja salassapitovelvollisuus (mm. lääkelaki 90 §) sekä oikeudenkäymiskaaren mukainen todistamiskielto. Hallituksen esitys viittaa asiakastietolakiin, joka viittaa potilaslakiin, jossa määritetään terveydenhuollon toimijat. EU-säätelyssä lääkkeiden toimittaminen potilaalle on määritetty terveydenhuollon toiminnaksi, mutta potilaslaki ja asiakastietolaki eivät sitä apteekkien osalta tee. Osa apteekteista tuottaa tälläkin hetkellä myös terveydenhuollon palveluita, mutta apteekkien ydintoiminta eli lääkehuollon toteuttaminen ei tulkintamme mukaan ole nykyisessä kansallisessa lainsäädännössä rinnastettavissa terveydenhuollon palveluntuottajan määritelmään.

Ehdotamme, että esitystä täsmennetään siltä osin, että laista kävisi yksiselitteisesti ilmi, että koskettaako poliisin tiedonsaantioikeus myös apteekkeja. Suomen apteekkariliitto kannattaa ajatusta apteekkien määrittelyä terveydenhuollon toimijaksi. Täsmennyksessä on kyse ennen kaikkea asiakkaiden, apteekkien ja apteekkien henkilökunnan oikeusturvan toteutumisesta.

Kunnioittavasti,

Farmaseuttinen johtaja
Inka Puumalainen
Helsingissä 20.3.2026